

Ministerie van Economische Zaken
T.a.v. Staatssecretaris Economische Zaken
Mw S. Dijkma
Postbus 20401
2500 EK Den Haag

Geachte mevrouw Dijkma,

In het Regeerakkoord 2012-2016 is aangegeven dat de lijn wordt doorgetrokken van het verbeteren van dierenwelzijn. Als portefeuillehouders dierenwelzijn staan wij uiteraard achter deze ambitie. Een van de acties die met betrekking tot dierenwelzijn in het akkoord genoemd wordt, is het verbod op het gebruik van wilde dieren in circussen. Voor dit onderwerp willen wij nu graag uw aandacht vragen.

Wij wachten met smart op het door het kabinet aangekondigde landelijke verbod op het gebruik van wilde (en exotische) dieren in circussen. Veel gemeenten zoeken mogelijkheden om circussen met wilde dieren binnen hun gemeentegrenzen te weren. Bij het al dan niet verlenen van een evenementenvergunning wordt gekeken naar aspecten als veiligheid, openbare orde, volksgezondheid en bescherming van het milieu. Wij zijn helaas niet bevoegd een evenementenvergunning te weigeren op grond van dierenwelzijn.

Het welzijn van wilde dieren wordt in circussen ernstig aangetast. Ze hebben te weinig leefruimte, zitten ze een groot gedeelte van de dag in hun transportkooien of staan aan de ketting, er wordt niet tegemoet gekomen aan hun sociale behoeften en er is nauwelijks afleiding. Soms kunnen de dieren in een klein buitenverblijf, maar ook dat is voor dieren die in het wild vele kilometers per dag lopen veel te weinig. Zelfs als de dieren in gevangenschap zijn geboren, lijden ze daaronder met als gevolg ernstige gedragsstoornissen. De universiteit van Wageningen ⁽¹⁾ concludeerde in 2009 dat alle onderzochte diersoorten tot in ernstige mate in hun welzijn zijn aangetast.

Circussen zijn geen dierentuinen met een educatieve functie, geen opvangcentra en ook geen wildreservaten. Hun primaire doel is het publiek te vermaken en hieruit inkomsten te verschaffen. De onnatuurlijke kunstjes die de dieren onder dwang moeten uitvoeren leiden bovendien tot een totaal verkeerd beeld van deze dieren. Entertainment met wilde dieren geeft

---

¹ ['Welzijn van dieren in reizende circussen in Nederland', onderzoeksrapport Universiteit van Wageningen](#)

Blad: 2/2
Datum: 2-09-2014
Kenmerk: 1471644

toeschouwers, en vooral kinderen, een slecht voorbeeld over de omgang met en de waarde van dieren.

Hoewel door verschillende gemeenten op verschillende wijzen (voorkeursbeleid, veilen, pachtovereenkomsten en afspraken maken met meewerkende circussen) geprobeerd wordt circussen met wilde dieren te ontmoedigen om binnen desbetreffende gemeente op te treden, ontbreekt ons de wettelijke mogelijkheid om hier echt tegen op te treden. Alleen een landelijk verbod kan er daadwerkelijk voor zorgen dat er geen wilde dieren meer gebruikt worden in circussen.

U heeft aangegeven na de zomer met meer informatie te komen over het wetsvoorstel naar aanleiding van de uitkomsten van het onderzoek naar zeeleeuwen in circussen. Wij verzoeken u meer tempo te maken met het wetsvoorstel en het indienen daarvan, zodat wij als gemeenten niet langer hoeven te blijven zoeken naar omwegen om circussen met wilde (en exotische) dieren tegen te houden.

Het is nu bijna 2 jaar nadat het Regeerakkoord het licht zag. Onze dringende boodschap aan u is: maak haast met het wettelijke verbod op wilde dieren in het circus! Wij rekenen op uw inzet en daadkracht.

We zien uw reactie graag tegemoet.

De portefeuillehouders Dierenwelzijn:

Joost Eerdmans	-	Rotterdam
Boudewijn Revis	-	Den Haag
Laurens Ivens	-	Amsterdam
Paulus Jansen	-	Utrecht
Irene ten Seldam	-	Almelo
Tjeerd Bruinsma	-	Alphen a/d Rijn
Lucas Bolsius	-	Amersfoort
Ine van Burgsteden	-	Arnhem
Rinette Reynvaan-Jansen	-	Dordrecht
College van B&W	-	Enkhuizen
Lenie Scholten	-	Eindhoven
Hilde Niezen	-	Gouda
Annette Nijhuis	-	Haaksbergen
Jack van der Hoek	-	Haarlem
Elly Beens	-	Heiloo
Frank de Wit	-	Leiden
Gerdo van Grootheest	-	Maastricht
Peter Snoeren	-	Nieuwegein
Marco Olij	-	Oostzaan
Jacqueline de Naa	-	Ouder-Amstel
Marloes Borsboom	-	Rijswijk (ZH)
Patricia van Aaken	-	Schiedam
Fred Habold	-	Zeevang
Henk Nirck	-	Zwijndrecht